

СТАВ СЛОГЕ У ВЕЗИ ФОРМИРАЊА “СРПСКЕ СИРИЗЕ”

Неолиберални капитализам и мере штедње које се спроводе над радништвом Србије, као и победа левице у Грчкој, све више у јавности отварају питање – да ли је могуће формирање организације налик грчкој „Сиризи“?

Препознати као синдикат изворног радничког покрета, Удружени синдикати Србије „Слога“ у последње време добијају све више позива разних организација, са идејом стварања политичке опције која би се супротставила неолибералном концепту и стала на пут константном урушавању радничких права чији смо сведоци свакодневно.

Удружени синдикати Србије „Слога“ су отворени за све разговоре о овој теми, који би се базирали на “Платформи за окупљање у одбрану радних, грађанских и људских права”, коју смо усвојили 2014. године.

Она је написана и донета уз сугестије домаће стручне јавности, и на основу сарадње са колегама из Мреже синдиката при европској левици, чији су Удружени синдикати Слога члан, а председник Жељко Веселиновић члан Одбора.

У складу са Платформом, Удружени синдикати Србије „Слога“ су донели програмске циљеве на основу којих су спремни на све врсте разговора са онима којима су они прихватљиви.

Стога, објављујемо:

ПРОГРАМСКИ ЦИЉЕВИ

1. ИЗМЕНА ЗАКОНА О ИЗБОРИМА

- Увођење мешовитог изборног система: већински избори за представнике свих општина у Скупштини Србије (167) и 33 посланика изабраних по пропорционалном систему (заједно са посланицима мањина), укупно 200 посланика.
- Укидање локалних Скупштина: већински избори за чланове општинских Влада (до 15 чланова).
- Обезбеђивање једноставних законских процедура за кандидовање и смењивост посланика.

2. УКИДАЊЕ ПРИВИЛЕГИЈА ЗА СТРАНКЕ И ИЗАБРАНА ЛИЦА У ВЛАДИ, СКУПШТИНИ И МИНИСТАРСТВИМА

- Укидање имунитета посланика, чланова Владе и министарстава.
- Укидање свих накнада из буџета за странке и све друге организације (СПЦ, НО и сл.).
- Укидање свих или свођење на неопходан минималан број владиних агенција, као легла корупције и организованог извлачења новца у тзв. сиву зону.
- Укидање свих привилегија изабраним и постављеним лицима (субвенција на исхрану, коришћење службених аутомобила...) осим за чланове Владе Србије.

3. РЕВИЗИЈА

- Ревизија и јавно објављивање свих финансијских и политичких уговора, као и кредитних аранжмана, које је потписала Влада Србије са представницима међународне заједнице (ЕУ, ММФ, СБ) и

страним инвеститорима у Србији од 2000. године. Организовање референдума о свим питањима од највећег националног интереса (ЕУ, Косово).

– Ревизија приватизације. Поништавање свих приватизација у којима су доказива груба кршења закона. Национализација одузетих предузећа и давање на управљање и власништво запосленима у њима по моделу радничког акционарства. Ово се односи и на наслеђена или поклоњена предузећа.

– Ревизија стечене имовине. Преиспитивање порекла имовине свих изабраних или постављених лица од 1990. године. Национализација незаконито стечене имовине (покретне и непокретне имовине за коју власници не могу доказати легално порекло – у складу са оствареним приходима на које су плаћали порез, наслеђем и слично). Ограничавање грађанских права (да бирају и буду бирани) на рок од 20 година свим лицима за које се утврди незаконито стечена имовина. Национализовану имовину преусмерити на помоћ најугроженијим слојевима становништва, улагања у привреду и пројекте од националног интереса. Ово се односи и на наслеђену или поклоњену имовину.

– Ревизија банкарских кредитних линија привреди и домаћинствима који су везани за страну валуту. Забрана „валутне клаузуле“ у уговорима свих наредних кредитних пласмана банака. Конверзија валутних у динарске кредите.

4. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ ВЛАДЕ СРБИЈЕ

– Програм штедње и економије засноване на потрошњи, увозу, задуживању и богаћењу најбогатијих заменити моделом развоја кроз улагање у пољопривреду, индустрију и инфраструктуру, повећање потрошње и поспешивање производње.

– Уставно ограничење права Владе Србије као власника јавних добара (земљишта, вода, рудних богатстава, јавних предузећа...) на управљачка, без права на продају истих. Уколико Влада има

предлог за продају неког јавног добра, то може учинити једино након добијања сагласности од грађана путем спроведеног референдума. Ово се односи и на владе локалних самоуправа. Сви референдуми се организују по принципу директне демократије.

– Покретање масовних инфраструктурних радова са акцентом на путну, железничку, водопривредну, електроенергетску и телекомуникациону инфраструктуру. Кроз њих упошљавање великог броја незапослених и домаће оперативе чији би део након окончања радова био ангажован и на одржавању исте.

– Обезбеђивање података о социјалном статусу становништва по породичним домаћинствима (социјалне карте). На основу прописаних критеријума исте сврстати у следеће категорије:

А – породична домаћинства са приходима испод границе сиромаштва;

Б – породична домаћинства са приходима између границе сиромаштва и просечних примања;

В – породична домаћинства са просечним примањима до прихода на граници богатства;

Г – породична домаћинства са приходима изнад границе богатства.

– У најкраћем року изменити законе о здравству, образовању, судству, култури... тако да се у радна тела за израду истих уврсте представници запослених који активно раде у тим установама на практичним пословима.

– Обезбеђивање бесплатног школовања деце и здравства за све чланове свих породичних домаћинстава изузев домаћинстава са приходима изнад границе богатства. Обезбедити бесплатну исхрану за све ученике.

– **ШКОЛСТВО**: Извршити реформу школства (начин избора директора и школских одбора, измене наставних програма и планова, програма стручног усавршавања...) уз активно учешће наставног

особља које је активно у настави.

– ЗДРАВСТВО: Укидање могућности приватне праксе запосленима у јавним установама здравства. Обезбеђивање најбољих услова рада, средстава за рад и зарада за најодговорнија и дефицитарна здравствена занимања. Сврставање здравствених установа у одговарајуће категорије уз издвајање елитних здравствених установа. Обезбеђивање средстава за лечење све деце којима се неопходна здравствена помоћ не може пружити у установама у Србији.

– ПРАВОСУЂЕ: Изменити законску регулативу тако да омогућава грађанима лакшу и јефтинију судску заштиту кроз умањење трошкова свих врста судских поступака, организовање службе бесплатне правне помоћи за све грађане чије породице живе испод границе сиромаштва. Избор носилаца судске власти на основу стручности и моралности, без утицаја политике и капитала, уз одговарајућу материјалну сигурност и услове рада, ради пуне личне независности, самосталности и одговорности.

– МОНЕТАРНА ПОЛИТИКА:

– Увести строгу контролу трошења буџетских средстава и продаје девиза од стране НБС за све суме више од 50000 €.

– Увести обавезу министарстава да месечно објављују билансе стања.

– Извршити контролу рада свих офшор компанија које послују у Србији и увести механизме строге контроле изношења девиза из земље.

– Поново успоставити Службу државног књиговодства (СДК) ради транспарентног праћења новчаних токова и платног промета, и измештање ових активности из банака.

– Формирати Развојну банку Србије као владину институцију, искључиво за пословање са привредним субјектима, без права пословања са физичким лицима.

- Законски забранити Влади да се даље задужује код страних финансијских институција.
- Субвенција свих обавеза становништва из група А и Б према банкама и пружаоцима јавних услуга и добара до 30%.
- Укидање одлука о смањењу пензија и зарада у јавном сектору и њихово враћање на пређашњи ниво. Утврдити минимални износ пензије у висини од $\frac{1}{2}$ минималне зараде у РС.
- ФИСКАЛНА ПОЛИТИКА:
  - Увођење прогресивних пореских стопа, вишег опорезивања капиталне добити предузећа, посебног пореза на луксузна добра и финансијске трансакције. Ослобађање од свих пореза становништва које живи испод границе сиромаштва.
  - Почети са смањивањем ПДВ-а с циљем смањења на максимално 10%.
  - Смањити оптерећења на зараде, уз измену скале припадајућих пореза и доприноса тако да се највиши проценат пореза издваја на најниже зараде. Стимулисати оснивање нових предузећа ослобађањем од пореза на зараде за прва 24 месеца од оснивања. Умањивање свих, а временом и укидање оних за које је то могуће, фискалних и парафискалних оптерећења власника предузећа.
  - Укинути порез на некретнине за становање до 40 м² по члану породице.
  - Укинути порезе на пословни простор (хале и помоћне објекте) предузећа који је у функцији производње, складиштења сировина и роба и сл.
  - Увести царинске стопе на увозну робу, са акцентом на робу широке потрошње.
  - Ослободити свих пореза становништво које живи испод границе сиромаштва.

- Обезбеђивање бесплатног интернета за све грађане.
- Обезбеђивање субвенција за поспешивање наталитета. Укидање ПДВ на основне производе за исхрану и негу беба. Обезбеђивање једнократне помоћи за свако новорођенче у висини пет просечних зарада у Србији остварене у месецу који претходи месецу рођења бебе.
- СПОЉНА ПОЛИТИКА:
- Политику према ЕУ и по питању Косова спроводити у складу са резултатима спроведених референдума.
- Инсистирати на војној и политичкој неутралности.
- Интензивирати напоре на успостављању стратешког партнерства ван ЕУ – са Русијом, Кином и с посебним акцентом на тзв. земље у развоју.
- Активно се у међународној заједници залагати за поништавање свих штетних уговора које су неразвијене земље довеле у дужничко ропство. Водити активну кампању против неолибералног капитализма. Залагати се за формирање међународне комисије која ће извршити ревизију и оцену законитости свих кредитних аранжмана ММФ и СБ који за последицу имају презадуженост држава и народа.

5. РАДНИ ОДНОСИ, ЗАПОШЉАВАЊЕ, ПРИВРЕДА И СТАНДАРД СТАНОВНИШТВА

- Измена ЗОР-а и ЗОП-а и њихово усклађивање са препорукама МОР-а и европском Социјалном повељом. Обезбеђивање адекватног положаја синдиката, социјалног дијалога и јавних расправа поводом усвајања свих системских закона.
- Повећање минималне цене рада за 50%.
- Законом утврдити максимални распон зарада од 1:5 до изласка

из рецесије. Ово се не односи на зараде у приватним предузећима. Додатак на зараду изабрана и постављена лица могу остварити само у случају да биланси стања (суфицит у буџету или профит у пословању јавног предузећа) исказују добит.

– Увођење обавезности потписивања Колективних уговора и трипартитног преговарања на свим нивоима. Доношење посебног закона о синдикатима.

– Повисити све накнаде за социјална давања.

– Забрањује се организовање прековременог рада, осим у случајевима више силе дефинисаним законом.

– Стимулисати моделе радничког акционарства, еснафског удруживања и задругарства кроз одговарајуће пореске олакшице и привилегован положај у односу на остале облике организовања предузећа.

– Обезбеђивање сразмерне улоге запослених у управљању предузећима, у складу са европским радним законодавством.

– Обезбеђивање субвенција за домаће послодавце, привилегованог положаја при расписивању тендера и јавних набавки јавних предузећа и установа, ангажовања на инфраструктурним радовима, повољних кредитних аранжмана, сигурности наплате потраживања итд.

6. ПОЉОПРИВРЕДА

– Субвенционисање планске пољопривреде кроз субвенцију изградње система за наводњавање, набавке семена и ђубрива и обезбеђивање гаранције за откуп производа.

– Поновно формирање и организовање задруга.

– Инвестирање у сеоски туризам.

– Мере за поспешивање и субвенције за сточарство, ратарство и

вођарство као циљне извозне артикле.

– Забрана узгоја и дистрибуције ГМО производа.

7. ГРАЂАНСКА ПРАВА И СЛОБОДЕ

– Обезбеђивање свим грађанима, мањинама и мањинским групама истих права и слобода које гарантује Устав.

– Обезбеђивање секуларности државе у односу на верске заједнице.

– Обезбеђивање истих права и обавеза за сва удружења грађана и политичке партије и покрете. Извори финансирања ових организација могу бити искључиво чланарине и транспарентне донације. Сва давања из буџета РС за ове намене се укидају.

– Обезбеђује се слобода речи и медија. За време изборне кампање свим учесницима на изборима се бесплатно обезбеђује исти термин и исто време за кампању на медијима са националном фреквенцијом. За време избора се забрањује рекламирање партија и кандидата и кампања на свим осталим медијима. Између изборних циклуса рекламирање странака је слободно и плаћа се у складу са политиком цена медија на којем се рекламирају.

– Припадницима ЛБГТ популације омогућавају се сва права из закона као и хетерогеним паровима, до права на усвајање деце, што се може омогућити уз подршку већине становништва изражену на одговарајућем референдуму.

– Поштравање законске регулативе и контроле спровођења закона који се односе на третман и односе према животињама. Субвенције за отварање и одржавање азила за животиње.

– Помоћ државе свим удружењима грађана која се старају о екологији и очувању биљног и животињског фонда.

– Обезбеђивање финансијске подршке и услова за масовно бављење

аматерским спортом деце и младих, културним аматерским друштвима, друштвима за очување традиције и културних вредности...